

Kompetens- kartläggning av svetsare

Innehåll

- 3** **Förord**
- 4** **En grundlig undersökning**
- 6** **Arbetslivskontakter vid fördjupad kartläggning**
- 8** **Fördjupad kartläggning – steg för steg**
- 11** **Blanketter och länkar**

- › **SVEMEK**

- › www.svemek.se

- › **Svetskommissionen**

- › www.svets.se

- › **IF Metall**

- › www.ifmetall.se

- › **Hammarö Svetsteknik**

- › www.hammarosvetsteknik.se

Förord

En fördjupad kompetenskartläggning är en grundlig undersökning av en persons kompetens och erfarenheter inom ett visst yrkesområde. Undersökningen ska alltid utföras av sakkunniga. Arbetsmetoden bygger på en genomgång av befintliga dokument, samtal, teoretiska tester och enklare praktiska prov. För att kartlägga kunskaper inom svetsområdet krävs fokus på både utbildning och praktisk erfarenhet. Kartläggaren undersöker även om personen ifråga har erfarenhet från närliggande branscher eller annat industriarbete. Undersökningens resultat sammanställs till en rapport, en så kallad kartläggningsrapport.

I denna skrift kan du läsa mer om hur arbetet går till och hur rapporten ska fyllas i. Materialet är framtaget på uppdrag av Validering Värmland med

stöd av Valideringsdelegationen och i samarbete mellan SVEMEK, Hammarö Svetsteknik AB, Svetskommissionen och IF Metall. Vårt mål är att skriften ska fungera som stöd vid beslut inför en kartläggning, och under processens gång.

Vi vänder oss till dig som är vägledare hos Arbetsförmedlingen eller som är en av branschens godkända kartläggare. Vi vill på ett strukturerat och lättförståeligt sätt beskriva de olika moment som ingår i en fördjupad kompetenskartläggning. Skriften är därför indelad i två delar; en grundläggande bakgrundsbeskrivning och detaljerad genomgång i flera steg. Längst bak finner du en kartläggningsrapport att fylla i.

Lycka till!

Del till vindkraftverk under produktion.

En grundlig undersökning

Arbetet med att validera en persons yrkeskompetens består av fyra delar:

- 1) **Kompetenskartläggning**
- 2) **Fördjupad kompetenskartläggning**
- 3) **Kompetensbedömning för intyg**
- 4) **Kompetensbedömning för bevis/certifisering**

En fördjupad kompetenskartläggning är en grundlig genomgång av en persons teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter. Denna fördjupade undersökning görs när resultatet av en generell kompetenskartläggning:

- › **inte har kunnat fastställa en tydlig yrkeserfarenhet**
- › **visat att en person har erfarenhet från flera olika branscher, men med oklar kompetens**

Den fördjupade kartläggningen ska upptäcka, identifiera och bekräfta kunskaper och färdigheter som inte har kunnat kartläggas i samband med vägledning eller utvecklingssamtal. Genom den fördjupade kartläggningen skapas ett säkrare underlag för den handlingsplan som vägledaren ska upprätta gällande utbildningsplaner/ framtida arbete.

Den fördjupade kompetenskartläggningen utförs av sakkunniga, på vägledarens uppdrag. Kartläggaren använder flera olika hjälpmedel, till exempel fördjupade yrkesbeskrivningar och tester av kunskaper och färdigheter, om branschen tillhandahåller sådana. Inom svetsområdet finns tydliga beskrivningar och omfattande tester att tillgå.

En persons framgång i kommande yrkesval är även beroende av attityd och beteende i ett arbetssammanhang. Den fördjupade kompetenskartläggningen kan därför även ha inslag av arbetslivskontakter, där dessa faktorer belyses.

Den fördjupade kartläggningen ställer större krav på individens medverkan än den inledande kartläggningen. En rad förhållanden i personens bakgrund och erfarenheter behöver redovisas för att även den så kallade informella kompetensen ska kunna belysas.

Utförare

Fördjupad kompetenskartläggning utförs av utbildade kompetenskartläggare. Sådana kan finnas på arbetsförmedlingar och försäkringskassor, men detta är ovanligt. I normalfallet finns kompetenskartläggaren på ett valideringscentrum, en skola (till exempel Teknikcollege) eller ett företag som är ackrediterat av branschens parter.

Inom svetsområdet har vi i dag ett tjugotal godkända kompetenskartläggare.

→ För mer information se Svetskommissionens hemsida www.svets.se

Beställare

En fördjupad kompetenskartläggning beställs oftast av en arbetsförmedling eller ett företag men i princip kan vem som helst som kan finansiera en kartläggning beställa den.

Dokument

När en fördjupad kompetenskartläggning genomförts ska resultatet av denna sammanställas i en *kartläggningsrapport*. Rapporten ska innehålla referenser och utlåtanden. Den färdiga rapporten blir en bilaga till den handlingsplan som vägledaren tagit fram. På sid.11 kan du se ett exempel på hur rapporten ska se ut.

Arbetslivskontakter vid fördjupad kartläggning

»Praktik på arbetsplats en del av kartläggningen«

Kontakt med arbetslivet är viktigt och till stor hjälp, både för kartläggaren och för individen.

Hur arbetslivskontakterna vid en fördjupad kompetenskartläggning utformas i praktiken beror på lokala förutsättningar. Det kan handla om ett kortare samtal såväl som om en praktikdag. Vilken nivå som är lämplig beror dels på vägledarens bedömning av behovet, dels på de kontaktade arbetsplatsernas möjligheter. De olika alternativen kan beskrivas som tre steg:

1: Inledande möte

Företrädaren för en arbetsplats kan vara en arbetsledare eller en yrkeserfaren person.

Syftet med mötet, som kan vara allt mellan 15 minuter och en timme, är att ge individen möjlighet att beskriva sina erfarenheter och egenskaper. Samtalet kan genomföras var som helst men ska ledas av en vägledare eller av en utbildad kartläggare. Samtalsledaren dokumenterar samtalet för en kommande kartlägningsrapport.

2: Arbetsplatsbesök

Syftet med arbetsplatsbesöket är att individen tillsammans med kartläggaren ska få träffa personer som arbetar inom det yrke som kartläggningen inriktas på. På detta sätt kan individen jämföra sin egen kompetens med det som krävs för yrkesverksamheten.

Besöket kan ta mellan 30 minuter och två timmar. Efteråt sammanställer kartläggaren de reflektioner som besöket givit upphov till.

3: Arbetsplatspraktik

Arbetsplatspraktik i samband med en kartläggning innebär att individen under maximalt en dag följer och deltar i arbetet på en arbetsplats. Kartläggaren närvarar vid en introduktion samt deltar under slutet av dagen för en avslutande sammanfattning. Någon kompetensbedömning ska inte göras under denna dag. I stället ska praktikdagen fungera som ett verktyg så att individen kan demonstrera kunskaper och färdigheter.

Praktikdagen kan synliggöra individens kompetens såväl för de yrken och arbetsuppgifter som finns på praktikplatsen som för andra yrken.

Genom att individen följer arbetet och deltar i vissa arbetsmoment kan han/hon visa prov på kommunikationsförmåga, kunskap om användning av tekniska hjälpmedel, problemlösning och värdering av arbetsresultat. Individens attityd till samverkan och säkerhetsföreskrifter kan bli synliga för kollegor och vägledare.

Dagen ska avslutas med ett samtal mellan individen och kartläggaren, där de tillsammans sammanfattar vilka nya kunskaper och färdigheter som individen fått visa. Kartläggaren har ansvar även för att relatera resultatet till andra yrken och branscher där individens kompetens kan passa.

I vissa fall kan dessa tre olika nivåer tillämpas som tre steg i en och samma process, i andra fall kanske bara ett av stegen genomförs. Oavsett vilket, är det viktigt att individen delar ansvaret för denna del av kartläggningen med den professionella kartläggaren.

Fördjupad kartläggning – steg för steg

För en fördjupad kompetenskartläggning inom svetsområdet följer här en steg för steg beskrivning.

En förutsättning för samtal och för eventuella arbetsplatsbesök, är att kompetenskartläggaren inför första träffen har fått ta del av en meritförteckning, samt eventuella betyg och intyg.

Kompetenskartläggaren noterar det som framkommer, som värden i en kartlägningsrapport (se sid.11) Rapporten är indelad i ett antal områden. Under respektive rubrik nedan förklaras dessa närmare.

Erfarenhet

Kartläggaren börjar med att ta reda på hur lång erfarenhet individen har av yrket. Kartläggaren gör också en beskrivning av de arbetsuppgifter och moment som individen har kunskap om. Han/hon kan ha erfarenhet av arbete som:

- › Montör
- › Rörsvetsare
- › Industrimontör
- › VVS-montör
- › Byggnadssmed
- › Arbetare på plåtverkstad

Om det visar sig att individen inte har någon erfarenhet av svetsarbete från något eller några av ovanstående områden saknas förutsättningarna för en fördjupad kompetenskartläggning

Utbildning

Det är viktigt att alla olika former av utbildningar som individen har genomgått noteras och att innehållet på ett enkelt sätt dokumenteras. Ange program och inriktning samt antal år som utbildningen omfattat. Notera också fördelningen mellan teori och praktik samt när och var utbildningen genomfördes. Om individen har deltagit i kortare utbildningar, i form av interna eller externa kurser som företag eller andra utbildningsanordnare har genomfört, ska detta också noteras.

Exempel på utbildningar:

- › Grundskola
- › Gymnasial utbildning
- › Yrkesskola
- › Lärlingsutbildning
- › Eftergymnasial utbildning
- › Andra kurser och utbildningar

Om det visar sig att individen saknar för branschen viktiga utbildningar kan kompetenskartläggaren föreslå vilka utbildningsinsatser som kan vara nödvändiga för att göra individen anställningsbar.

»All utbildning är viktig både teori och praktik«

Svetsmetoder

Det är viktigt att ta reda på vilka metoder och material som individen har arbetat med. För varje metod ska kompetenskartläggaren notera vilka material som individen har erfarenhet av. Genom denna kartläggning skapas en bild av individens yrkeserfarenhet och kunskap.

- › 111 MMA (Manual Metal Arc)
- › 141 TIG (Tungsten Inert Gas)
- › 135 MAG (Metall Active Gas)
- › 136 Rörelektrod
- › 311 Gassvetsning
- › Övriga metoder

Avlagda certifikat

Under denna rubrik noterar kompetenskartläggaren vilka certifikat som individen har avlagt och vid vilken tidpunkt detta har skett.

Ritningsläsning

Kunskaper om ritningsläsning är en viktig förutsättning för att kunna utföra ett självständigt arbete inom svetsyrket. Kompetenskartläggaren ska därför ta reda på vilken kunskap individen besitter genom att undersöka om han/hon:

- › Självständigt kan läsa och förstå ritningar
- › Med stöd och hjälp, av handledare eller arbetskamrater, kan läsa och förstå ritningar
- › Inte besitter denna kunskap

Kompetenskartläggaren ska också notera vilken typ av ritning som individen har kunskap om:

- › Planritning
- › Isometrisk ritning

Ansvar

I kartläggningen ingår också att skapa en bild av individens tidigare ansvar när det gäller att lösa olika arbetsuppgifter.

Självständighet

Frågan är om hur individen kan lösa uppgifterna:

- › Helt på egen hand
- › Tillsammans med arbetskamrater
- › Under ledning av chef/förman

Språkförståelse

Inom vissa specifika arbetsområden/arbetsmoment är kunskaper i svenska språket av största vikt. Inom andra områden/arbetsuppgifter är kraven på språkförståelse inte lika framträdande. Trots olika krav är det angeläget att kartlägga individens språkliga kunskaper och förståelse av de olika fackuttryck som förekommer inom yrket.

Ta därför reda på om individen:

- › Kan förstå och göra sig förstådd
- › Kan förstå och förklara fackuttryck
- › Kan läsa och förstå instruktioner i arbetsbeskrivningar

Praktisk bedömning

I de fall det föreligger ett behov av arbetsplatspraktik kan kompetenskartläggaren, i samråd med beställaren och individen, fatta beslut om att genomföra en praktikdag.

Någon kompetensbedömning ska inte göras under denna dag. I stället ska praktikdagen fungera som ett verktyg så att individen kan demonstrera kunskaper och färdigheter. Praktikdagen kan synliggöra individens kompetens såväl för de yrken och arbetsuppgifter som finns på praktikplatsen som för andra yrken.

Nyupptäckta kunskaper och färdigheter ska noteras i kartlägningsrapporten.

»Praktikdag en möjlighet«

Fördjupad kompetenskartläggning

Personuppgifter:

Födelsedatum
 Namn
 Adress
 Postnr Postadress
 Telefon Mobiltelefon

Erfarenhet:

Plåtverkstad
 Montör
 Rörsvetsare
 VVS-montör
 Byggnadssmide
 Övrigt

Utbildning

Grundskola
 Gymnasial utbildning
 Yrskesskola
 Lärlingsutbildning
 Eftergymnasial utbildning
 Annan utbildning

Svetsmetoder

111 Metallbågs svetsning med belagd elektrod (MMA)
 135 MAG-svetsning
 136 MAG-svetsning med rörelektrod
 141 TIG-svetsning
 311 Gassvetsning (Oxy-acetylen svetsning)
 Övriga metoder

Material

	C-Mn konstruktionsstål	Rostfritt stål	Aluminium
111 MMA	☐	☐	☐
135 MAG-svetsning	☐	☐	☐

Avlagda svetsarprov

.....

Sid 1 av 2

Ritningsläsning:

Kan självständigt läsa och förstå ritningar
 Kan med stöd och hjälp av handledare eller arbetskamrater, läsa och förstå ritningar
 Besitter inte denna kunskap

Har kunskaper från:

Planritning
 Isometrisk ritning

Ansvar:

Kan lösa olika arbetsuppgifter:

På egen hand
 Tillsammans med arbetskamrater
 Under ledning av chef/förman

Språkkunskaper:

Kan förstå och göra sig förstådd
 Kan förstå och förklara fackuttryck
 Kan läsa och förstå instruktioner i arbetsbeskrivningar

Övrigt:

.....

Datum

Kompetenshandläggare

Sid 2 av 2

Denna skrift är ett
komplement till materialet:
**System för validering
av svetsare**

Svetskommissionen
Box 5073
102 42 Stockholm
Tel. 08-791 29 00
www.svets.se

Hammarö Svetsteknik AB
Djupsundsvägen 1C
663 02 Hammarö
Tel. 054-51 51 60
www.hammarosvetsteknik.se

SVEMEK

SVEMEK
Box 1721
111 87 Stockholm
Tel: 08-762 67 35
www.svemek.se

IFMETALL

IF Metall
Olof Palmes gata 11
105 52 Stockholm
Tel: 08-786 80 00
www.ifmetall.se